

Insolvenční zákon a předpisy související. Komentář. 3. vydání

Třetí vydání úspěšného komentáře z oblasti insolvenčního práva včetně prováděcích předpisů a výkladu stěžejního evropského předpisu upravujícího tuto oblast, doplněné plným zněním nařízení 2015/848/EU. Tento komentář reaguje na množství novel, jež byly v oblasti insolvenčního práva v době od druhého vydání přijaty, zejména na tzv. revizní novelu provedenou zákonem č. [294/2013](#) Sb., která s účinností od 1. 1. 2014 zasáhla do velké části právní úpravy. Třetí vydání tak seznamuje čtenáře s aktuálním výkladem jednotlivých ustanovení a rozšiřuje obzory čtenářů o zkušenosti z praxe insolvenčních soudů, jelikož je opět podstatně rozšířeno a doplněno o rychle se vyvíjející insolvenční judikaturu.

Komentář je nepostradatelnou komplexní pomůckou pro insolvenční správce a další pracovníky v oblasti insolvence, pro advokáty a soudce působící v oblasti obchodního práva, pro podnikové právníky i pro ty, kteří se dostali v oblasti insolvence do postavení věřitele nebo dlužníka, případně do postavení osoby dlužníkovi blízké.

Insolvenční zákon a předpisy související. Komentář. 3. vydání

Jan Kozák, Alexandr Dadam, Lukáš Pachel

Vydalo nakladatelství Wolters Kluwer, 2016, s. 1668

Publikaci je možné zakoupit >>> [zde](#).

Ukázka z publikace

§ 267

(Výkon rozhodnutí a exekuce)

- (1) Není-li dále stanoveno jinak, návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuční návrh se i nadále podává proti povinnému; proti insolvenčnímu správci jej nelze podat, ani má-li být povinným dlužník. Ustanovení § 140e tím není dotčeno.**
- (2) Jde-li o řízení o výkon rozhodnutí nebo o exekuci, kde vystupuje dlužník jako oprávněný, stává se prohlášením konkursu insolvenční správce oprávněným místo dlužníka.**

K odst. 1

1. Text a koncepce celého ustanovení byly výrazně poznamenány novelou provedenou s účinností od 1. 1. 2014 zák. č. [294/2013](#) Sb. Změny reagují na nově nastavenou koncepci úpravy poměrů exekučního a úpadkového práva, v tomto případě vyjádřenou především nově zavedeným § 140e

(souběh exekuce a insolvenčního řízení), který je zařazen do obecné části právní úpravy a dopadá na všechna insolvenční řízení bez ohledu na způsob řešení úpadku. Novou je z pohledu účinků rozhodnutí o úpadku **koncepte zákazu „nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce“**. Účinky zahájeného insolvenčního řízení se neomezují na pouhý zákaz „dalšího vedení“ výkonu rozhodnutí nebo exekuce, nýbrž i na zákaz jejich nařízení. Není v zájmu naplnění účelu insolvenčního řízení připouštět za trvání účinků vyvolaných rozhodnutím o úpadku účinky individuálně nařízených výkonů rozhodnutí nebo exekucí a potenciálně tím zakládat problémy založené možným střetem práva exekučního a úpadkového práva.

2. Výjimka popsaná v § 140e odst. 1 se týká pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávek jim na roveň postavených (§ 169). Také tato výjimka se vztahuje na všechna insolvenční řízení bez ohledu na způsob řešení úpadku dlužníka. Ustanovení § 140e je zakomponováno do obecné části právní úpravy. Výkon rozhodnutí nebo exekuci lze v tomto případě provést jen **při kumulativním naplnění následujících podmínek**:

- a) existence neuhrazené pohledávky za majetkovou podstatou dle § 168 či pohledávky na roveň jí postavené dle § 169,
- b) neuhrazená pohledávka musí být pohledávkou vykonatelnou na základě rozhodnutí soudu dle ustanovení § 203 odst. 4,
- c) marné uplynutí lhůty stanovené k úhradě pohledávky insolvenčním soudem dle § 203 odst. 5.
- d) vedení výkonu rozhodnutí jen na insolvenčním soudem určenou část majetkové podstaty dle § 203 odst. 5.

3. Další výjimka, původně zařazená do třetího odstavce tohoto ustanovení, zrušeného novelou provedenou zák. č. [294/2013](#) Sb., účinnou od 1. 1. 2014, která vymezovala možnost postihnout exekucí nebo výkonem rozhodnutí **majetek ve vlastnictví insolvenčního správce**, byla zařazena do § 40a a je již také aplikovatelná ve všech insolvenčních řízeních. Výjimkou je možnost postihu majetku insolvenčního správce za účelem jeho užití k úhradě závazků vzniklých v insolvenčním řízení. Jde o případ úhrady pořádkové pokuty uložené insolvenčnímu správci dle § 81 odst. 2 a o případy separace nákladů řízení dle § 202 odst. 2 nebo § 203 odst. 4. Výkon rozhodnutí či exekuce na majetek insolvenčního správce může být veden rovněž jako důsledek rozhodnutí insolvenčního soudu ukládajícího insolvenčnímu správci povinnost nahradit škodu na majetkové podstatě vzniklou porušením jeho povinností.

4. Pokud probíhá řízení o výkonu rozhodnutí nebo exekuce, tato směřuje i nadále proti povinnému. **Povinnou osobou je v tomto případě nejčastěji dlužník**, případně i jiná osoba, jejíž majetek byl za podmínek stanovených insolvenčním zákonem zahrnut do majetkové podstaty dlužníka (např. na základě neplatných nebo neúčinných právních úkonů dle § 231 a násl.).

5. Pokud v konkursním řízení nedojde k uspokojení pohledávky věřitele, u níž konkurs bránil výkonu rozhodnutí či exekuci, po zániku právních důsledků konkursu lze ve výkonu rozhodnutí či exekuci pokračovat. Výjimkou jsou situace popsané v § 311 (viz komentář k tomuto ustanovení).

K odst. 2

6. Dosavadní text § 267 odst. 2 insolvenčního zákona byl přemístěn do § 109 odst. 1 písm. c). Okamžikem prohlášení konkursu vstupuje insolvenční správce na místo dlužníka do řízení, v němž probíhá výkon rozhodnutí nebo exekuce s dlužníkem v **postavení oprávněné osoby**. K tomuto vstoupení dochází ze zákona, bez vydávání dalšího rozhodnutí. Rozsah oprávnění insolvenčního správce zahrnuje veškerá práva, která má dlužník jako účastník tohoto řízení.

Judikatura:

Jestliže není ve stanovené lhůtě splněna povinnost zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení, je na úvaze soudu, zda před rozhodnutím o insolvenčním návrhu řízení zastaví, anebo přikročí k jejímu vymáhání. Vymáhání nezaplacené zálohy zásadně přichází v úvahu tam, kde je insolvenčním navrhovatelem věřitel, tedy osoba od dlužníka odlišná, vůči níž, obecně vzato, může soud být s vymáháním takové pohledávky úspěšný. Je-li však insolvenční návrh podán dlužníkem, pak pro případ zjištění jeho úpadku, ať již lze očekávat jeho řešení oddlužením (jehož se v daném případě dlužníci domáhají), anebo konkursem, nepřichází v úvahu zajištění úhrady nákladů tohoto řízení prostřednictvím vymáhání dlužníku uložené zálohy v průběhu řízení. Trvá totiž účinek spojený ze zahájením insolvenčního řízení, jenž spočívá v zákazu provedení výkonu rozhodnutí či exekuce postihující majetek dlužníka, či jiný majetek náležející do majetkové podstaty [§ 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona]. Za trvání konkursu dlužníka je podle § 267 insolvenčního zákona provedení výkonu rozhodnutí a exekuce postihující majetek náležející do jeho majetkové podstaty umožněno toliko ve vztahu k pohledávkám, u nichž to zákon výslovně stanoví – to ovšem není případ nároku z titulu zálohy na náklady insolvenčního řízení. (VS Praha 3 VSPH 825/2011-A-17 ve věci KSPL 54 INS 2251/2011)

Zahájení insolvenčního řízení [§ 109 odst. 1 písm. c) IZ], ani prohlášení konkursu na majetek dlužníka (§ 267 odst. 1, 2 IZ) nebrání tomu, aby věřitel dlužníka dosáhl provedení výkonu rozhodnutí nebo exekuce k uspokojení své pohledávky za dlužníkem, vzniklé za trvání manželství, mimo insolvenční řízení postižením majetku, který nenáleží do majetkové podstaty dlužníka, ale je výlučným majetkem manžela dlužníka v důsledku nevyvratitelné domněnky dle § 150 odst. 4 OBČZ. Proto se odvolací soud ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že majetek manželky dlužníka (spoluvlastnický podíl o velikosti jedné ideální poloviny uvedené nemovitosti) nenáleží do majetkové podstaty dlužníka, a to ani v případě, že ke vzniku pohledávek došlo předtím, než nabylo právní moci rozhodnutí soudu o zúžení společného jmění manželů. Zvláštní úprava účinků prohlášení konkursu na společné jmění manželů uvedená ve shora označených ustanoveních insolvenčního zákona totiž vylučuje použití ustanovení § 262a odst. 1 a § 267 odst. 2 o. s. ř. pro insolvenční řízení, v němž je úpadek dlužníka řešen konkursem (§ 7 IZ). (VS Olomouc 12 VSOL 26/2013-65 ve věci KSOS 33 INS 16234/2011, 33 ICm 1181/2012)

Dlužno dodat, že vymáhání nezaplacené zálohy zásadně přichází v úvahu tam, kde je insolvenčním navrhovatelem věřitel, tedy osoba od dlužníka odlišná, vůči níž, obecně vzato, může soud být s vymáháním takové pohledávky úspěšný. Nutno vyjít z toho, že za trvání konkursu dlužníka je podle § 267 IZ provedení výkonu rozhodnutí a exekuce postihující majetek náležející do jeho majetkové podstaty buď zcela vyloučeno, či umožněno toliko ve vztahu k pohledávkám, u nichž to zákon výslovně stanoví, to ovšem není případ nároku z titulu zálohy na náklady insolvenčního řízení. Z toho plyne, že je-li insolvenční návrh podán dlužníkem, pak pro případ, že lze očekávat zjištění jeho úpadku a řešení úpadku konkursem, jako je tomu v dané věci, nepřichází v úvahu zajištění úhrady nákladů tohoto řízení prostřednictvím vymáhání zálohy v jeho průběhu. Potom nelze než insolvenční řízení zastavit. (VS Praha 1 VSPH 558/2013-A-20 ve věci KSPL 29 INS 23603/2012)

V daném případě odvolací soud ze spisu zjistil, že Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 9. 7. 2014 (A-15), jež mu doručil dne 15. 7. 2014, uložil dlužníkovi povinnost, aby do 3 dnů od jeho právní moci zaplatil zálohu na náklady řízení ve výši 25 000 Kč a zároveň ho poučil o následku v případě nesplnění této povinnosti. Záloha v předepsané výši byla dlužníkovi vyměřena proto, že jeho úpadek nebude řešen oddlužením, ale návrh na oddlužení bude odmítnut, neboť dlužník neodstranil jeho vady. Protože se dlužník proti tomuto usnesení neodvolal, nabylo právní moci dne 31. 7. 2014. Dlužník vyměřenou zálohu nezaplatil. Soudu I. stupně, jenž za této situace postupoval podle § 108 odst. 3 IZ a rozhodl o zastavení insolvenčního řízení pro nezaplacení zálohy, proto nelze vytknout žádné pochybení; ostatně požadovanou zálohu dlužník neuhradil ani v době rozhodování odvolacího soudu.

Dlužno dodat, že vymáhání nezaplacené zálohy zásadně přichází v úvahu tam, kde je insolvenčním navrhovatelem věřitel, tedy osoba od dlužníka odlišná, vůči níž, obecně vzato, může soud být s

vymáháním takové pohledávky úspěšný. Nutno vyjít z toho, že za trvání konkursu dlužníka je podle § 267 IZ provedení výkonu rozhodnutí a exekuce postihující majetek náležející do jeho majetkové podstaty buď zcela vyloučeno, či umožněno toliko ve vztahu k pohledávkám, u nichž to zákon výslovně stanoví, to ovšem není případ nároku z titulu zálohy na náklady insolvenčního řízení. Z toho plyne, že je-li insolvenční návrh podán dlužníkem, pak pro případ, že lze očekávat zjištění jeho úpadku a řešení úpadku konkursem, např. když dlužníkova ekonomická nabídka pro oddlužení byla nedostatečná (v podrobnostech viz opět usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 5. 2014, č. j. 2 VSPH 6/2014-A-21), nepřichází v úvahu zajištění úhrady nákladů tohoto řízení prostřednictvím vymáhání zálohy v jeho průběhu. Potom nelze než insolvenční řízení zastavit. (VS Praha 1 VSPH 2002/2014-A-30 ve věci KSUL 71 INS 12812/2014)

Související ustanovení:

§ 81 - pořádková pokuta, § 109 - účinky zahájeného insolvenčního řízení, § 140e - výkon rozhodnutí a exekuce, § 168 - pohledávky za majetkovou podstatou, § 169 - pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, § 202 - náklady řízení v incidenčním sporu, § 203 - úhrada zapodstatovaných a jim na roveň postavených pohledávek, § 311 - zánik dlužníka-právnícké osoby po zrušení konkursu

Související předpisy:

§ 46 exekučního řádu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový - komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém - komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotáční recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtěk Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) - Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)